

Datum 2020-09-02
Diarienummer 1011/20

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till
s.fs@regeringskansliet.se

Göteborgs Stads remissyttrande - God och nära vård - en reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19) (Socialdepartementets diarienummer S2020/02841/FS)

Göteborgs Stad önskar lämna synpunkter på rubricerade remiss. Remissvaret ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 20 september 2019.

Sammanfattningsvis anser Göteborgs Stad att detta är en positiv och helt nödvändig reform som strävar efter anpassning till individers verkliga, komplexa behov som framför allt bör uppfyllas i deras närmiljö. Det är positivt att kommunernas roll i den nära vården i högre utsträckning än tidigare beskrivs och betonas, men Göteborgs Stad vill understryka behovet av stöd för att definiera ansvarsgränser mellan kommun och region gällande vad som definieras som primärvård respektive specialiserad vård. Reformen kommer att innebära ökade kostnader för kommunerna. För att förändringen ska kunna bli verklighet och kommunerna ska kunna utföra det utökade ansvar som reformen kommer att innebära är det också helt nödvändigt att den beskrivna resursöverföringen genomförs, både inom regionen för att förstärka samverkansarbetet med kommunen, och från region till kommun.

Göteborgs Stads samlade bedömning är att ställa sig bakom betänkandet och dess förslag.

Göteborgs Stad vill lämna följande synpunkter:

- Det är bra att utredningen tydliggör att kommunens vårdnivå är primärvård. Göteborgs Stad vill betona vikten av att insikten finns hos alla aktörer att de allra mest sjuka och komplexa patienterna inom primärvården är de patienter som får hälso- och sjukvård i hemmet, där personal från kommunen i de flesta fall finns med i arbetet. Kommunens insatser hos dessa patienter utförs inte bara av sjuksköterskor och annan legitimerad personal, utan även av undersköterskor, stödassistent, personliga assistenter och vårdbiträden som utför både

omvårdnadsinsatser och delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser samt ibland komplexa egenvårdsåtgärder som handräckning.

- Göteborgs Stad ser att det finns en inneboende problematik i definitionen av vad som är primärvård. En definition som beskriver att primärvård är hälso- och sjukvård som inte behöver *särskilda* resurser eller kompetens lämnar stort utrymme för tolkningar. Den hälso- och sjukvård som bedrivs i kommunerna har de senaste åren krävt omfattande ökning av både kompetens och arbete med nya typer av utrustning i hemmen, Det nya förtydligandet av primärvårdens grunduppdrag i hälso- och sjukvårdslagen är därför välkommet. Erfarenheterna från införandet av lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård visar att regionens primärvård inte på ett tydligt sätt blivit det nav i patientens vård som avsetts. I denna omställning är det viktigt att säkerställa att alla parter kan ta sin avsedda roll.
- Den tydliga strategin att vård ska förflyttas från sjukhusen till primärvården, skapar oro att kommunens ansvar och kostnader ökar utan att någon kompensation från regionen följer med detta. Även om det vore ett för stort ingrepp i det kommunala självstyret om staten skulle styra över resursfördelningen vill vi understryka behovet av lagstiftarens och myndigheternas stöd och tydliggöranden angående resursfördelningen för att säkerställa att inte ansvarsgränsen förskjuts utan kontroll. Vi ser behov av ekonomiska incitament för att på riktigt förändra arbetssättet till en mer nära vård.
- Göteborgs Stad är positiva till att kraven på samverkan tydliggörs i lagstiftningen. En väl fungerande samverkan mellan primärvårdens aktörer – regionala och kommunala - blir än mer viktig att tydliggöra. Det är i sammanhanget viktigt att betona att kommunen inte har några egna patienter utan att samtliga patienter i vår organisation har sin läkare med behandlingsansvar inom regionens verksamhet. Samverkan krävs därför kring samtliga patienter i kommunal hälso- och sjukvård.
- Göteborgs Stad är angelägna om att regelverket kring utförande och huvudmannaskap gällande specialiserad vård som utförs i hemmet tydliggörs, och är positiva till inriktningen i utredningen. Utredningens förslag är dock inte tillräckliga för att lösa den problematik som nu finns kring samverkan mellan regioner och kommuner gällande hur hälso- och sjukvårdsinsatser kan ges i den enskildes hem. Det behövs konkreta lagförslag som möjliggör samverkan mellan region och kommun. En förändrad lagstiftning är en förutsättning för att regioner och kommuner ska kunna ge den enskilde en trygg och säker vård i hemmet. Göteborgs Stad vill framhålla att det är angeläget att ett sådant förslag tas fram snarast.
- Göteborgs Stad är positiva till den utökade möjligheten till fast läkarkontakt som är en viktig reform för att främja kontinuitet vilket har stor betydelse för patientens trygghet. När en patient är inskriven i kommunal hälso- och sjukvård

innebär detta i många fall en tydlig förstärkning av den upplevda kontinuiteten i och med att omvårdnadsansvarig personal tar ett samordnande ansvar. En omfattande arbetsuppgift för framför allt sjuksköterskor i kommunal hälso- och sjukvård är att få tag på patientens behandlande läkare. Göteborgs Stad hoppas att möjligheten till fast läkare underlättar för vårdcentralens läkare att verkligen ta den samordnande/koordinerande rollen.

- Göteborgs Stad vill understryka komplexiteten som finns i kommunens uppdrag. Samtidigt som kommunen ansvarar för en avsevärd del av landets hälso- och sjukvård så var inriktningen i Ädelreformen att skifta förhållningssätt från sjukvård och vårdhem till omsorg. Ambitionen var att ge förutsättningar för ett åldrande med kvalitet där åldrandet inte ses som en sjukdom, utan där människor kan leva länge med en komplex sjukdomsbild utan att vården institutionaliseras. I samband med covid-19-pandemin har omständigheterna i ”äldrevården” diskuterats frekvent. Användningen av begreppet äldrevård istället för äldreomsorg visar på delvis felaktiga uppfattningar och förväntningar på kommunens uppdrag och möjligheter. En stor komplexitet finns i att stärka upp sjukvården utan att ge avkall på den sociala omsorgen eller den enskildes självbestämmande.
- Göteborgs Stad delar uppfattningen att bättre uppföljning av kvantitet, kvalitet och resultat i kommunens hälso- och sjukvård är nödvändig för att beskriva och förstå detta område tydligare. Gemensamma verktyg för uppföljning vore önskvärda både för att effektivisera arbetet med sådana verktyg och för att kommungemensam kvantifiering kommer att behövas för att tydligt beskriva det uppdrag kommunerna har och hur det utvecklas.

Göteborg den 2 september 2020
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld